

Daniel Korzan

Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica
w Płocku

**Janusz Gajda, Stanisław Juszczuk, Bronisław Siemieniecki,
Kazimierz Wenta**

Edukacja medialna

Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2003, ss. 508.

W ramach serii wydawniczej, zatytułowanej *Multimedialna Biblioteka Pedagogiczna*, nakładem toruńskiego Wydawnictwa Adam Marszałek, w 2003 roku ukazała się pozycja nosząca tytuł *Edukacja medialna*.

Autorami publikacji są czterej znani pedagodzy i cenieni badacze pedagogicznych i społecznych aspektów obecności szeroko rozumianej technologii informacyjnej: Janusz Gajda, Stanisław Juszczuk, Bronisław Siemieniecki i Kazimierz Wenta.

Profesor Janusz Gajda jest pracownikiem Zakładu Teorii Upowszechniania Kultury w Instytucie Pedagogiki lubelskiego Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej oraz Katedry Pedagogiki Kulturoznawczej Wyższej Szkoły Pedagogicznej Związku Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie. Obszar szerokich zainteresowań naukowych i badawczych J. Gajdy obejmuje: pedagogikę ogólną, pedagogikę kultury, edukację medialną, ze szczególnym uwzględnieniem mass mediów w edukacji i kulturze oraz aksjologię w edukacji i problematykę upowszechniania i uczestnictwa w kulturze. Jest autorem i redaktorem ponad dwudziestu książek. Do najbardziej znanych należą: *Telewizja w kształtowaniu kultury literackiej uczniów*, *Telewizja a upowszechnianie kultury*, *Telewizja, młodzież, kultura*, *Edukacja bez granic*. *O środkach masowego przekazu*, *Środki masowego przekazu w wychowaniu* oraz ponad dwustu artykułów.

Stanisław Juszczuk jest profesorem Uniwersytetu Śląskiego. Pełni tam funkcję Kierownika Zakładu Pedagogiki Medialnej w Instytucie Pedagogiki oraz Kierownika Studiów Podyplomowych z Informatyki Szkolnej. Swe osiągnięcia naukowe i badawcze opublikował w kilkunastu książkach i ponad stu artykułach, zamieszczonych w czasopismach o międzynarodowym i krajowym zasięgu oraz zaprezentował podczas kilkudziesięciu międzynarodowych konferencji. Do najbardziej znanych książek S. Juszczuka należą: *Komunikacja człowieka z mediami*, *Podstawy informatyki dla pedagogów*, *Człowiek w świecie elektronicznych mediów – szanse i zagrożenia* oraz *Transforming Educational Reality in Poland at the Treshold of the XXI*

Century. Pod redakcją Juszczyka ukazała się w 2001 roku interesująca pozycja: *Metodyka nauczania informatyki w szkole*, a także podręcznik jego autorstwa, zatytułowany: *Statystyka dla pedagogów. Zarys wykładu*. Jest członkiem m.in. Nowojorskiej Akademii Nauk, a jego noty biograficzne ukazały się w *Marquis Who is Who the World* w Stanach Zjednoczonych oraz w *International Biographic Centre* w Cambridge.

Profesor Bronisław F. Siemieniecki pełni funkcję Kierownika Zakładu Technologii Kształcenia w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jest także Dyrektorem Micrografx Training and Didactic Center. Jest autorem szeregu prac poświęconych technologii kształcenia, w szczególności zastosowaniu komputerów w edukacji. Do najważniejszych prac B. Siemienieckiego należą: *Komputer w edukacji. Podstawowe problemy technologii informacyjnej, Komputer i hipermedia w procesie edukacji dorosłych, Komputer w diagnostyce i terapii pedagogicznej, Technologia informacyjna w polskiej szkole. Stan i zadania*, współautor: *Internet w szkole, Micrografx krok po kroku, Komputer w rewalidacji i Technologia informacyjna w polskiej edukacji*. Siemieniecki jest autorem ponad czterdziestu artykułów opublikowanych w pismach naukowych.

Kazimierz Wenta jest profesorem Uniwersytetu Szczecińskiego, pracownikiem Zakładu Edukacji Informatycznej i Medialnej Instytutu Pedagogiki. Szczególnym zainteresowaniem K. Wenta darzy: pedagogikę szkoły wyższej, technologię kształcenia, pedagogikę społeczną, pedagogikę pracy oraz dydaktykę techniki. W latach 1985-1990 uczestniczył w pracach centralnego programu badawczym, pt. *Analiza istniejącego stanu i nowych zadań w zakresie doskonalenia pedagogicznego nauczycieli akademickich*. Jest autorem, współautorem i redaktorem wielu publikacji i artykułów, między innymi: *Kształcenie i doskonalenie pedagogiczne nauczycieli akademickich*, Wydawnictwo Uniwersytetu Szczecińskiego, *Doskonalenie pedagogiczne młodych nauczycieli akademickich. Zarys procesu nabywania kompetencji naukowo-dydaktycznych, Wprowadzenie do metodyki nauczania elementów informatyki w szkole. Podstawy teoretyczne dydaktyki w informatyce stosowanej, Metodyka stosowania technik komputerowych w edukacji szkolnej*.

Publikacja wyodrębnia cztery części. Pierwsza z nich, autorstwa Janusza Gajdy nosi tytuł *Przesłanki kulturowe edukacji medialnej*. W trzech rozdziałach tej części znajduje się uaktualniony wybór tekstów autora.

Rozdział pierwszy poświęcony *determinantom cywilizacyjnym i kulturowym edukacji medialnej* odnosi się do humanizmu, stanowiącego trwałe podstawy dla praktyki i teorii edukacyjnej. Autor zapoznaje czytelników z trendami rozwoju kultury w świetle przemian cywilizacyjnych, szczególnie w aspekcie edukacji, a także z podstawowymi pojęciami dotyczącymi mass mediów oraz ich roli w kreowaniu sztuki i kultury, kształtowaniu osobowości, tożsamości narodowej, itp.

Drugi rozdział, zatytułowany *Dominująca rola mass mediów i hipermediów w kulturze i edukacji*, wyodrębnia siedem charakterystycznych podrozdziałów, dotyczących wybranych aspektów oddziaływania środków masowego przekazu. Zaprezentowano tu teorie i kierunki prowadzonych badań, wybrane modele procesu komunikowania, funkcje kulturotwórcze mass mediów, sposoby manipulowania przy pomocy mediów, rolę lokalnych mediów w rozwoju kultury praworządności i integracji środowiska, szanse i zagrożenia związane z mediami oraz szczególną i nieodwracalną obecność mediów w edukacji przyszłości.

W rozdziale trzecim J. Gajda analizuje *Swoistość mass mediów i ich oddziaływanie wychowawcze*, pokazując najpierw charakterystyczne okresy w badaniach i krytyce mass mediów, przechodząc do chronologicznej prezentacji środków masowego przekazu i ich edukacyjnych implikacji, poczynając od prasy i książki, przez film, kończąc na najpotężniejszych – radiu i telewizji. Na koniec autor dokonuje próby wytyczenia granic wolności mediów i prawa do informacji w aspekcie moralnym i edukacyjnym.

Część drugą zatytułowana *Kognitywistyczna teoria edukacji medialnej*, tworzą dwa rozdziały. Rozdział czwarty – autorstwa Bronisława Siemienieckiego i piąty – Stanisława Juszczyka.

Rozdział, zatytułowany *Edukacja humanistyczna i komputery*, B. Siemienieckiego poświęcony został problemom styku humanizmu i technologii informacyjnej. Siemieniecki rozwija dwa wątki edukacji medialnej i humanistycznego rozwoju człowieka. Autor zaprezentował także na koniec szereg zagrożeń płynących z technologii informacyjnej.

W rozdziale, zatytułowanym *Komunikacja człowieka z mediami*, S. Juszczyk prezentuje podstawowy materiał pojęciowy dotyczący procesów porozumiewania się oraz roli i miejsca nowoczesnych elektronicznych mediów. Autor przekazuje także wiele praktycznych informacji dotyczących konstruowania i usprawniania przekazu z wykorzystaniem komputera.

Część trzecią książki, noszącą wspólny tytuł *Technologia informacyjna w edukacji*, tworzą trzy rozdziały.

Rozdział szósty Bronisława Siemienieckiego nosi tytuł *Multimedia i hipermedia w edukacji*. B. Siemieniecki prezentuje rys historyczny, wyjaśnia pojęcia i prezentuje różnice między nimi. W rozdziale czytelnik odnajduje także klasyfikację i strukturę dydaktyczną programów hipermedialnych i obszary ich zastosowań, by przeczytać w końcu o problemach wiążących się z odbiorem prezentacji komputerowych, możliwościach ich stosowania i ograniczeniach, ze szczególnym uwzględnieniem praktyki pedagogicznej.

Siódmy rozdział pt. *Globalna sieć komputerowa – INTERNET – w edukacji*, autorstwa Stanisława Juszczyka, stanowi kompendium wiedzy o edukacyjnych zastosowaniach Sieci. Autor prezentuje kolejne usługi Sieci i ich edukacyjne i społeczne konsekwencje.

Rozdział ósmy wspólnego autorstwa Stanisława Juszczyka i Bronisława Siemienieckiego nosi tytuł *Komputer w edukacji*. Autorzy prezentują szerokie spektrum edukacyjnych zastosowań komputerów. Od wspomaganie procesu kształcenia na różnych jego etapach, przez komputery w rewalidacji, po zastosowania komputerów w zarządzaniu szkołą, czy szkolnej bibliotece.

Ostatnią – czwartą – część książki, poświęconą *metodyce kształcenia medialnego*, stanowi tekst Kazimierza Wenty, noszący tytuł *Metodyka wykorzystania technologii informacyjnej w edukacji medialnej*. K. Wenta przedstawia odmienność metod stosowanych w technologii informacyjnej. Rozwija także wątek dydaktyczny prezentując funkcje, zasady i metody w procesie dydaktycznym wspomaganym technologią informacyjną.